Należytość pocztowa opłacona gotówką

Cena egz. 20 gr.

# GŁOS NARODU

Nr. 26. — ROK XLIII.
PONIEDZIAŁEK
27 STYCZNIA 1936.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA I DRUKARNIA, KRAKÓW, UL. SW. KRZYZA 11.
KONTO P. K. O. WARSZAWA NR. 140.055. — KONTO P. K. O. KRAKOW. NR. 401.099.

| Przedpłata wynosi: | W Krakowie z odnoszeniem | W Krakowie bez odnoszenia | Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową | Zagranicą |
|---|---|---|---|---|
| Mies ęcznie | 5·— zł. | 4·50 zł. | 5·— zł. | 8·— zł. |

TELEFONY: REDAKCJA NR. 101-90. ADMINISTRACJA NR. 133-4·. DRUKARNIA NR. 133-44.

Redakcja niezamówionych artykułów nie zwraca i nie honoruje, listów nieopłaconych nie przyjmuje.

Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.

Redakcja przyjmuje strony od godziny 11. do 13.

## Położenie gospodarcze Polski w r. 1935

### według charakterystyki Banku Gospodarstwa Krajowego.

**Warszawa,** (PAT). Bank Gospodarstwa Krajowego w następujący sposób charakteryzuje sytuację gospodarczą Polski w roku 1935·

### Nieznaczne polepszenie w przemyśle.

Położenie gospodarcze Polski w roku ubiegłym **cechowały objawy pewnego polepszenia działalności gospodarczej szczególnie w dziedzinie produkcji przemysłowej.** Ruch zwyżkowy tej produkcji był wprawdzie słabszy, niż w roku 1934, jednak wskaźnik zatrudnienia przemysłu podniósł się o kilka procent, zbliżając się pod koniec roku prawie do 70 proc. stanu z roku 1928. **Głównym impulsem zwiększonej wytwórczości przemysłu był wzmożony ruch inwestycyjny, który przybrał poważniejsze natężenie szczególnie w budownictwie, oraz w dziedzinie publicznych robót inwestycyjnych,** zwłaszcza w zakresie budowy i naprawy dróg komunikacyjnych. **Wzrost zatrudnienia przemysłu był jedną z głównych przyczyn zwiększenia przywozu towarowego z zagranicy, natomiast wywóz niektórych towarów z Polski doznał pogorszenia pod wpływem wzrastających utrudnień w wymianie międzynarodowej.**

### Sytuacja rolnictwa nadal trudna.

Również w rolnictwie wystąpiły w ciągu roku ubiegłego oznaki poprawy warunków zbytu niektórych wytworów gospodarstw wiejskich, co w połączeniu z akcją konwersyjno-oddłużeniową, oraz ulgami w zakresie świadczeń publicznych **przyniosło pewne odciążenie w trudnej nadal sytuacji rolnictwa.**

### TENDENCJE TEZAURYZACYJNE.

W dziedzinie pieniężno-kredytowej występujące silniej od 1934 r. korzystne tendencje konsolidacyjne oraz narastanie rezerw kapitałowych **doznały przejściowo tendencyj tezauryzacyjnych oraz trudności budżetowych państwa.**

**Przyrost wkładów w instytucjach finansowych był mniejszy,** wskutek czego banki nie mogły rozwinąć szerszej działalności kredytowej. Proces uzdrawiania stosunków kredytowych poczynił jednak dalsze postępy, o czem świadczy lepsza wypłacalność kredytobiorców i mniejsza liczba upadłości w przemyśle i handlu.

### Niekorzystny stan finansów państwowych

**Mniej korzystnie natomiast kształtował się stan finansów państwowych, po wyczerpaniu w poprzednich dwóch latach wpływów z pożyczki narodowej. Poważne bowiem deficyty budżetowe pokrywane w drodze operacyj kredytowych, zaczęły coraz dotkliwiej ciążyć na życiu gospodarczem, uszczuplając jego środki obrotowe i zasoby kapitałowe, tak niezbędne dla rozwinięcia większej działalności inwestycyjnej.** Przeprowadzone jednak w końcu roku zarządzenia pozwoliły rządowi na przedłożenie na r. 1936/37 preliminarza budżetowego zrównoważonego oraz uzasadniają nadzieję, że zupełna równowaga w gospodarce państwowej zostanie osiągnięta w najbliższych miesiącach.

### Położenie w grudniu.

Przechodząc po tych ogólnych uwagach o stanie gospodarczym Polski w 1935 r. do omówienia sytuacji gospodarczej w grudniu, należy przedewszystkiem stwierdzić, że **akcja rządowa nad zrównoważeniem budżetu oraz inne zarządzenia gospodarcze, wydane na podstawie pełnomocnictw, wywarły korzystny wpływ na stan rynku pieniężnego pod koniec roku.** Znaczniejszy wzrost wkładów w grudniu zwiększył płynność instytucyj finansowych, ułatwiając im likwidacje ultimo rocznego bez większych trudności.

### SPADEK ZATRUDNIENIA

**wystąpił w grudniu, zwłaszcza w gałęziach przemysłu przetwórczego, pracujących dla budownictwa, jak w zakładach metalowo-przetwórczych i przemyśle mineralnym. Ograniczenia przeprowadziły pod koniec miesiąca również fabryki włókiennicze i odzieżowe, co spowodowało zmniejszenie pracy w niektórych działach wyrobów chemicznych.** W przemyśle spożywczym dał się odczuć spadek zatrudnienia po zakończeniu kampanji w cukrowniach. **Ze względu na obniżony zbyt na rynku wewnętrznym nastąpił spadek produkcji w przemyśle węglowym oraz w hutnictwie żelaznem.**

Ogólny stan zatrudnionych robotników w przemyśle pozostał jednak wyższy, niż przed rokiem. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych, mimo silniejszego wzrostu sezonowego, była w dalszym ciągu mniejsza, niż na początku 1935 roku.

## Samorządowcy bronią dotychczasowych emerytur.

### DWUNASTOGODZINNA KONFERENCJA W MIN. SPRAW WEWN. PRZY UDZIALE PRZEDSTAWICIELI PRACOWNIKÓW SAMORZĄDU.

**Warszawa, 26 stycznia** (PAT). W dniu 25 stycznia r. odbyła się w Min. Spr. Wewn. konferencja z przedstawicielami centralnych organizacyj związków samorządowych oraz wszystkich związków zawodowych pracowników samorządowych.

**Przedmiotem konferencji był projekt ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem w samorządzie terytorjalnym opracowany przez Ministerstwo Spr. Wewn.** Na konferencji reprezentowane były: Związek Miast Polskich, Zw. Powiatów Gmin Wiejskich, oraz wszystkie dziewięć ogólnopaństwowych związków zawodowych samorządowych pracowników umysłowych i fizycznych i Związek Emerytów m. st. Warszawy

Konferencja rozpoczęła się o godzinie 10 rano przy udziale 50 osób i trwała do godziny 23.30 z półtoragodzinną przerwą. — Nad projektem ustaw rozwinęła się dyskusja ogólna i szczegółowa. W ogólnej dyskusji zabierało głos 16 osób, a w szczegółowej 39 osób. **Najbardziej ożywiona dyskusja dotyczyła kwestji zachowania dotychczasowych praw emerytalnych oraz organizacji ubezpieczenia.**

**Delegaci związków zawodowych wypowiadali się przeciw obniżeniu świadczeń emerytalnych pracowników samorządowych do wysokości świadczeń, jakie mają obecnie urzędnicy państwowi, pragnąc utrzymać dotychczasowe wyższe świadczenia.**

O ile chodzi o organizację ubezpieczenia **delegaci wypowiedzieli się przeciw utworzeniu centralnego samorządowego zakładu emerytalnego,** który ze względów finansowych w myśl projektu miał ubezpieczyć nie wszystkich pracowników samorządowych, lecz nowoprzyjmowanych oraz tych dotychczasowych, którzy nie posiadają dużej liczby lat wysługi emerytalnej, — nie zgłosili jednak w tej sprawie żadnych innych konkretnych propozycyj.

Na zakończenie przewodniczący konferencji dyrektor departamentu samorz. Zbikowski oświadczył, iż wszystkie zgłoszone postulaty zostaną z całą życzliwością i objektywizmem zbadane i przedstawione czynnikom miarodajnym do decyzji. **Jednocześnie zakomunikował on, że ze względu na dalszy tok prac ewentualne dodatkowe uwagi zainteresowani mogą zgłaszać tylko do 28 stycznia br. włącznie.**

## Kara śmierci na 3 spiskowców

### którzy chcieli uwolnić Woldemarasa.

**Ryga, 26. 1.** (PAT). Z Kowna donoszą: Ogłoszono komunikat oficjalny Elty o ostatnich aresztowaniach stronników Woldemarasa.

Według tego komunikatu, skazani w swoim czasie za udział w nieudałym spisku z dnia 7 czerwca 1934 r. stronnicy Woldemarasa — Karusis, Skurauskas i Szinkiewiczius, znajdujący się obecnie już na wolności, postanowili uwolnić Woldemarasa z zesłania i rozpoczęli akcję przygotowawczą. Karusis nawiązał w celu wydobycia nieodzownych dla spiskowców wiadomości kontakt z urzędnikiem departamentu bezpieczeństwa Znkauskasem, a także wciągnął do przygotowań spiskowych podoficerów Zuczkusa, Prejdisa i Marnia i zdegradowanego oficera Iwanauskasa, zamieszkałego w Kłajpedzie. Przygotowania spiskowców wykryto i dnia 19 bm. oddano ich pod sąd polowy, który wydał następujący wyrok:

Skazani Karusis, Skurauskas i Szinkiewiczius — **jako główni organizatorowie spisku skazani zostają na karę śmierci, podoficer Znczkus i st. podoficer Preidis — na 15 lat ciężkiego więzienia, b. oficer Iwanauskas — na 10 lat ciężkiego więzienia, st. podoficer** Marma — **na 8 lat ciężkiego więzienia. Płk. rezerwy Moczujko,** urzędnik dep. bezpieczeństwa Zukauskas i st. podoficer Baczianskis — zostali uniewinnieni. Skazani na karę śmierci Karusis, Skurauskas i Szinkiewiczius zwrócili się do prezydenta państwa z prośbą o ułaskawienie. **Prezydent prośbę uwzględnił, zamieniając karę śmierci na dożywotnie ciężkie więzienie.**



### Konsekracja kieleckiego biskupa sufragana.

W dniu 23 lutego br. ma się odbyć w kościele katedralnym w Kielcach konsekracja ks. biskupa sufragana Franciszka Sonika, dotychczasowego proboszcza parafji św. Wojciecha. Konsekracji dostojnego nominata dokona 3 biskupów.

### Nagroda młodych dla Światopełk-Karpińskiego.

W sobotę 25 bm. wieczorem Polska Akademja Literatury przyznała **poecie Światopełk-Karpińskiemu** nagrodę młodych 2.000 złotych, za tom poezji pod tytułem **„Trzynaście wierszy“.** W roku ubiegłym nagrodę tę otrzymał Jalu Kurek a przed dwoma laty Michał Choromański.

—ooOoo—

— W sobotę wieczorem przejeżdżał przez Warszawę do Londynu na pogrzeb króla Jerzego V marszałek armji sowieckiej Tuchaczewskij.

— Trybunał sądu przysięgłych w Tarnowie uniewinnił Władysława Uranka z Żabna, oskarżonego o podrabianie pieniędzy. — Uniewinnienie nastąpiło mimo przyznania się do winy. **Oskarżony dokonał fałszerstwa z nędzy.**

— W dn. 26 bm. uległ katastrofie samolot, w którym znajdował się generał Chazaro Perez, dyrektor wydziału szkół wojskowych. — Gen- Perez jest zabity, pilot ciężko raniony.

— Fala mrozów w Stanach Zjednoczonych w sobotę nieco osłabła. W stanie Ohio zanotowano przez cały okres mrozów 21 wypadków zamarznięcia na śmierć, w stanie New York — 15. W Delaware zamarzły na śmierć 3 osoby załogi jachtu. Wodospad Niagara zamarzł.

— Strajk windziarzy i palaczy kaloryferów w wielu realnościach Nowego Jorku trwa. Strajk wszystkich pracowników zatrudnionych w domach wyznaczono na 1 lutego bież. roku.

—ooo—

### Prezydent Lebrun jedzie na pogrzeb króla Jerzego V.

**Paryż, 26. 1.** (PAT). Prezydentowi Lebrun w podróży na pogrzeb króla Jerzego V towarzyszyć będą przedstawiciele domu cywilnego i wojskowego. Do delegacji francuskiej wejdą pozatem min. spraw zagranicznych Flandin, min. marynarki Pietri, generał Gamelin, wice admirał Durant-Viel i generał Pujo.

—ooo—

### 118 ludzi i 1400 koni na lodzie 250 km. od brzegu

**Moskwa, 26. 1.** (PAT). Z Gurjewa nad morzem Kaspijskiem donoszą, **że w odległości 250 klm. od brzegu wykryto porwaną przez prąd ławicę lodową, na której znajduje się 118 rybaków i 1.400 koni. Nie odnaleziono drugiej ławicy, na której znajdować się ma 40 rybaków.** Samoloty prowadzą dalsze poszukiwania.

### Kary śmierci za rewoltę w Hiszpanii.

**Madryt, 26. 1.** (PAT). Sąd wojenny w Pampelunie wydał wyrok w procesie o udział w rozruchach w październiku 1934 r. **Trzy osoby skazano na śmierć, 19 na 25 lat więzienia, 20 na kary więzienia od 3 do 20 lat. 105 osób uniewinniono.**

### Ku uspokojeniu w Egipcie.

**Kairo.** (PAT). Nahas pasza ustępując wobec nalegań króla **Fuada** zgodził się na utworzenie **rządu koalicyjnego,** do którego weszli by przedstawiciele wszystkich partyj. Pozatem przywódca Wafdystów miał ustosunkować się przychylnie do projektu **natychmiastowego wszczęcia rokowań anglo-egipskich.** Do prowadzenia tych rokowań ma być utworzona **komsja królewska** pod warunkiem, że większość tej **komisji** stanowić będą przedstawiciele Wafdystów, a przewodniczącym będzie Nahas pasza.

### SPOKOJNE WYBORY W GRECJI.

**Ateny, 26. 1.** (PAT). Ateńska Agencja Telegraficzna donosi, że wybory do izby, **które** rozpoczęły się dziś w całym kraju, **mają przebieg spokojny. Udział głosujących znaczny.**

### PIŁKARZE CZESCY NIE WEZMĄ UDZIAŁU W OLIMPJADZIE.

Zarząd Czeskiego Zw. Piłkarskiego zdecydował, że ze względu na obowiązujące w turnieju olimpijskim ścisłe przepisy amatorskie, Czechosłowacja w piłkarskim turnieju olimpijskim udziału nie weźmie.

—oOo—

# Co słychać w Krakowie.

**STYCZEŃ.**

**[illegible] Poniedziałek. Jana Złotoust. bisk. wyzn.**, Ju-[illegible]ana i Awita męcz.
**Wschód słońca 7.22, zachód 16.23.**
**Długość dnia 9 godzin i 1 min.**

**28. Wtorek. Flawjana męcz., Walerego** bisk., Ja**kóba pust.**
**Wschód słońca 7.21, zachód 16.24.**
**Długość dnia 9 godzin i 3 min.**

—ooo—

**POGODNA NIEDZIELA.** Dzień niedzielny minął w Krakowie pod znakiem pogody słonecznej i ciepłej stosunkowo. Po nieznacznym przymrozku rannym, temperatura podniosła się około południa o kilka stopni powyżej zera. Ponieważ słońce nie naruszyło tafli lodowych licznych w Krakowie torów ślizgawkowych, cieszyły się one w dniu wczorajszym wielką frekwencją.

**WYPADEK ZACZADZENIA.** W nocy z soboty na niedzielę Pogotowie Rat. odwiozło do szpitala w stanie ciężkim 25-letnią Gustę Zaubermanową i jej służącą Genę Grossberg. Uległy one zaczadzeniu w domu przy ul. Węgierskiej 3, skutkiem wadliwej budowy pieca.

**ZGON URZĘDNIKA POCZTOWEGO.** Franciszek Roni, kontrolor pocztowy, który w sobotę postrzelił się w głowę, w zamiarze samobójczym, zmarł w szpitalu. Roni oddał strzał samobójczy na parterze gmachu poczty. Miał on tyle sił, że zdołał następnie wyjść na drugie piętro, obcierając sobie chusteczką, cieknącą z rany krew i dopiero w biurze zemdlał. — Gdy sanitarjusze Pogotowia Ratunkowego wynosili Roniego do karetki, przechodził obok gmachu poczty jeden z członków rodziny zmarłego. Widział on, że wynoszą urzędnika, który dokonał zamachu samobójczego, lecz dopiero w kilka godzin później oznajmiono mu, że urzędnikiem tym był jego bliski krewny.

**UKRYWAŁ SIĘ 3 MIESIĄCE.** W październiku ub. roku nieznany sprawca skradł w sklepie Czaplińskiego przy ul. Szewskiej kilkadziesiąt wiecznych piór i innych przedmiotów wartości około 800 zł. Złodziej dopiero wczoraj wpadł w ręce policji. Jest nim 30-letni krawiec Nuchem Singer.

—:000:—

**REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO**

Poniedziałek: Teatr nieczynny.
Wtorek: „Chimery".
Środa: „Chimery".
Czwartek: „Chimery".

**REPERTUAR KINOTEATRÓW.**

ŚWIT: „Złoto" (Brygida Helm).
WANDA: „Melodja wielkiego miasta".
APOLLO: „Burza nad światem".
SZTUKA: „Walczyk dla ciebie".
STELLA: „Co mój mąż robi w nocy?"
UCIECHA: „Walka z caratem".
ADRIA: „Dziewczę z Budapesztu".
BAGATELA: „Prawda o miłości". Na scenie rewja: „Po naszemu..."!
PROMIEŃ: „Księżniczka czardasza".
SOKÓŁ: „Karnawał i miłość".

—:000:—

## Jakim warunkom odpowiadać musi przewodnik po Krakowie.

W najbliższych dniach nastąpi otwarcie 3-miesięcznego kursu dla przewodników po Krakowie. Organizator kursu Pol. Związek Turystyczny ograniczył liczbę uczestników spowodu licznych zgłoszeń. Nieodzownym warunkiem przyjęcia na kurs jest posiadanie świadectwa dojrzałości oraz wykazanie się **poleceniem 2-ch poważnych osób,** mogących stwierdzić wysoką wartość moralną kandydata. Z uwagi na spodziewany przyjazd w nadchodzącym sezonie wycieczek cudzoziemskich — pożądani są kandydaci na Kurs, znający dokładnie języki **niemiecki, francuski, oraz angielski.**

Zgłoszenia przyjmuje się nadal codziennie **w Biurze P. Z. T. ulica Lubicz 2/4 w godzinach od 17 do 19.** W dniu **31 bm. zostanie zamknięty okres zgłoszeń,** poczem Zarząd P. Z. T. dokona wyboru spośród zgłoszonych kandydatów.

— — — * — — —

## Odczyty.

**„FASZYSTOWSKIE REALIZACJE SPOŁECZNE".** Odczyt na powyższy temat wygłosi p. Janina Ebenberg w poniedziałek 27 b. m. w sali Instytutu kultury włoskiej, Sławkowska 12, o godz. 18.

**ŻYCIE I DZIEŁA TOMASZA PRYLIŃSKIEGO,** znakomitego architekta krakowskiego (w 10-ą rocznicę zgonu). Odczyt na ten temat z omówieniem tła historycznego i kulturalnego Krakowa w wielkiej epoce Matejki wygłosi dr. K. Sinkówna w poniedziałek 27 bm. na 36-em Zebraniu nauk. Tow. Miłośników Krakowa w sali Muzeum Przemysłowego (ul. Smoleńsk 9). Początek o godz. 16.30.

**JAK BĘDZIE WYGLĄDAŁO NOWE MUZEUM NARODOWE.** We wtorek 28 bm. o godzinie 6.30 wieczorem w Muzeum Narodowem (Sukiennice) wygłosi odczyt na powyższy temat inż. Cz. Boratyński, naczelnik Wydziału budowlanego Zarządu m. Krakowa.

**„BIOLOGJA ORGANIZMÓW, WCHODZACYCH W SKŁAD NATURALNEGO POŻYWIENIA RYB ŁOSOSIOWATYCH W POTOKACH GÓRSKICH".** Odczyt mgr. Wład. Gościńskiego na powyższy temat odbędzie się w poniedziałek 27 bm. w Zakładzie Ichtiobiologji (Wybickiego 1), o godz. 18.

**„SIŁA MORALNA PILOTA SPORTOWEGO".** Na powyższy temat mówił będzie kpt. pilot Janusz Meissner w poniedziałek 27 b. m. w Klubie Społecznym, Rynek Gł. 25. o godz. 19-tej. Goście mile widziani.

—ooOoo—



# Do spełnienia braterskiego obowiązku

## wzywa społeczeństwo krakowskie Ks. Metroplita Sapieha.

Jak w latach poprzednich, tak i w tym roku, Krakowski Arcybiskupi Komitet Ratunkowy, zapuka niebawem do drzwi i serc mieszkańców Krakowa, z prośbą o datek choćby najdrobniejszy, w imię tych, którym głód, jest bez przenośni, codziennym towarzyszem. Umożliwić jak najliczniejszym rzeszom biedaków otrzymanie łyżki ciepłej strawy w ciągu zimy, gdy bezrobocie i nędza najbardziej dają się we znaki, jest w danej chwili, jedyną i najgłębszą troską Komitetu Ratunkowego. Dlatego zapukamy do wszystkich mieszkań bez wyjątku, od suteryn do poddaszy, w śródmieściu i na peryferjach miasta — wiemy bowiem z doświadczenia, że ci, dla których grosz każden stanowi cenę dziennego posiłku, najchętniej grosz ten. składają w ofierze.

Nie obcym nam jest stan prawie rozpaczliwy, dzisiejszego społeczeństwa, zwłaszcza rodzin zarobkujących, liczących kilkoro dzieci. Obijają nam się codziennie o uszy skargi, w wielkiej mierze uzasadnione, na ustawiczne zbiórki, składki świadczenia, mniej jak dobrowolne, któremi gnębioni są mieszkańcy naszego miasta, gdy sami walczą z trudem o chleb powszedni. Na łamach prasy spotykamy się coraz częściej z kampanją, zwalczającą te metody przymusowego miłosierdzia. Dlatego każden poważnie myślący i ci, co od rana do zmroku stykają się z nędzą, stoją dziś w obliczu ciężkiego dylematu: albo zarzucić wszelkie starania walki z głodem i pozwolić losowi prowadzić nadal swą okrutną robotę, albo podjąć jeszcze wielki wysiłek, zaapelować do wszystkich ilu nas jest, by z groszowych datków, stworzyć podstawę najskromniejszego bytu, dla tysięcy głodujących: Gdyby ci, którzy swe drzwi przed kwestującymi zatrzaskują, widzieli co rano długi korowód ludzi, również ze sfer inteligencji pochodzących, **błagających o kwitek uprawniający do prostej zupy i kawałka chleba,** a odsyłanych z niczem, z braku możności zaspokojenia wszystkich, **ci musieliby poważnie się zastanowić i zrewidować swój pogląd na sprawę ofiarności.**

Otuchą jednak napełnia nas fakt, iż **Arcybiskupi Komitet Ratunkowy, cieszył się zawsze i cieszy się nadal, wyjątkową sympatją i zaufaniem naszego miasta.** To ożywia nasze nadzieje, że zbiórka zorganizowana i w tym roku przez tenże Komitet, w ciągu lutego, spotka się z życzliwością i chętną ofiarą, a tym, którzy się podjeli ciężkiego trudu zbierania, nagrodą będzie przeświadczenie, iż **spełnili braterski obowiązek i zrealizowali ów najwyższy, ewangeliczny ideał, zawarty w słowach naszego Mistrza i Pana: „Cokolwiek uczyniliście jednemu z tych maluczkich, mnieście uczynili".**

Nadmieniamy zatem, że osoby zaopatrzone w legitymacje Komitetu, rozpoczną zbiórkę po domach z początkiem lutego i tylko te. uprawnione są do zbierania datków.

**Arcybiskup Adam Sapieha m. p.**
**Krak. Arcyb. Komitet Ratunkowy.**

# Ile kosztuje objad w Stołowni dla bezrobotnych.

Kilkakrotnie pisaliśmy o sprawach, związanych ze Stołownią dla bezrobotnych pracowników umysłowych przy ul. św. Jana. W tych dniach otrzymaliśmy od kierownictwa Stołowni obszernie wyjaśnienie, w którem kierownictwo tej instytucji prostuje niektóre twierdzenia bezrobotnych. korzystających z pomocy Stołowni. Między innemi kierownictwo Stołowni pisze. że **niestety subwencje jakie otrzymuje nie są tak obfite, jak przypuszczają bezrobotni, bo Stołownia w grudniu ub. roku, nie otrzymała 5.000 zł., lecz zaledwie 2.800 zł.** Co do kalkulacji ceny obiadu, to według obliczeń kierownictwa Stołowni cena jego wynosi 26 gr.

Pisaliśmy swego czasu, że ze Stołowni usuniętych zostało 3 bezrobotnych. Odnośnie tej sprawy, kierownictwo Stołowni zaznacza, że zmuszone było chwycić się tego środka, gdyż ci „nieustannie wichrzyli i stosowali wobec stołowników terror, obniżając z premedytacją powagę Komitetu". Zarząd Stołowni przekazał te osoby Komitetowi Pomocy Zimowej, celem umożliwienia im korzystania z deputatów.

—ooOoo—

## Z ziemi krakowskiej

### Skazanie mordercy służącej.

Przed trybunałem sądu przysięgłych w Tarnowie toczyła się dwudniowa rozprawa przeciwko Józefowi Kubali i Stanisławowi Chronowskiemu, oskarżonym o to, że w nocy z 31 lipca na 1 sierpnia 1934 r. zamordowali służącą dra Stańkowskiego w Okocimiu, Annę Wiśniewską i zrabowali jej kilkaset złotych. Trybunał skazał **Chronowskiego na 9 lat więzienia, zaś oskarżonego Kubalę uniewinnił.**

**Z ZEMSTY PODPALIŁ DOM TEŚCIA.**

We wsi Trzyciąż w pow. olkuskim pastwą ognia padły zagrody Łucji Kemonowej i jej syna Józefa, wraz z całym dobytkiem. W czasie ratowania mienia ulegli silnemu poparzeniu Józef Kemona i jego żona. Odwieziono ich do szpitala. W toku dochodzeń ustalono, że pożar powstał skutkiem podpalenia, którego dokonał zięć Kemonowej Jan Domagała z zemsty na tle zatargu o wypłatę posagu żony. Podpalacza aresztowano.

**PŁUGI ODGARNIAJĄ ŚNIEGI NA DRODZE KRAKÓW—ZAKOPANE.**

Wskutek ostatnich olbrzymich opadów śnieżnych i spowodowanych przez to zasp na Obidowej, zarząd miejski w Nowym Targu wysłał pługi motorowe, w celu przywrócenia komunikacji samochodowej Krakowa z Zakopanem.

———

**ODPOWIEDZI REDAKCJI:** — **Radjosłuchaczce p. P.** W podawaniu programów radjowych stosujemy się do tygodnika „Antena". To fachowe czasopismo od kilku tygodni podaje najpierw „program ogólnopolski" a następnie „programy lokalne". Podstawą naturalnie jest Warszawa. Przyznajemy, że poprzedni system był o wiele wygodniejszy, musimy się jednak trzymać systemu wprowadzonego przez kierownictwo radja.

# Z Rzeszowa.

## Demonstracja żydowska na radzie m.

Otrzymujemy następującą korespondencję:

Rzeszowem chcieliby niepodzielnie rządzić żydzi. Okazało się to dowodnie na posiedzeniu rady gminnej w dniu 21 bm. Zarząd miasta przyszedł **z wnioskami budowy nowej rzeźni.** Radni chrześcijańscy rozszerzyli wniosek Zarządu, aby budowa rzeźni połączona była z otworzeniem targowicy i aby wyznaczyć takie miejsce, na któremby obok rzeźni znalazła odpowiednie miejsce targowica, oraz aby miejsce dla obu tych objektów odpowiadało warunkom higjenicznym i rozbudowy miasta. Za wnioskiem nad budową samej rzeźni głosowali wszyscy radni żydowscy. Gdy atoli **prezydent Niemierski** poddał pod głosowanie wniosek rozszerzony, uwzględniający targowicę, żydzi wszyscy **opuścili salę rady i posiedzenie zdekompletowali.**

Targowice z postojem fur są obecnie rozrzucone po całem mieście i tak umieszczeniem, jak i urządzeniem nie odpowiadają zupełnie wymogom sanitarnym i higjenicznym. Koło miejsc targowych i postojowych rozsiadują się sklepy i kramy wyłącznie żydowskie. Nowa targowica mogłaby znaleźć pomieszczenie tylko na peryferjach miasta, będących w posiadaniu ludności katolickiej (ze śródmieścia żydzi nas w zupełności usunęli) — tam miałby pole rozwój handlu i sklepów katolickich, **a do tego żydzi w żaden sposób dopuścić nie chcą.** Byli dotąd panami miasta. i chcą nimi nadal pozostać.

Rozwój miasta, względy higjeniczne, a przez to podniesienie znaczenia miasta w gospodarce państwowej stanowią dla nich względu uboczne.

**Na 36 radnych z zarządem, żydzi mają 13-tu,** katolicy nie mają wymaganych dwóch trzecich kompletu do powzięcia pewnych prawem s a m o r z ą d o w e m wymaganych uchwał.

Zaczyna się mścić proceder pewnych osób i czynników przeprowadzających ostatnie wybory, w których żydom gwarantowano 11 do 12 mandatów i nie przewidujących, że liczba 11-cie może się powiększyć przez powołanie do Zarządu radnego chrześcijańskiego, który wyszedł ze wspólnej listy. Miejmy nadzieję, że 13-ka żydów, która zdekompletowała posiedzenie rady, może się dla nich okazać fatalną. Niechaj dekompletują dalej i doprowadzą do nowych wyborów. Niewątpliwem będzie wówczas zwycięstwo żywiołu katolickiego. a uzyskanie przez żydów tylko takiego procentu, który im się należy, nie ze względu na procent mieszkańców, lecz ze względu na ich prace i świadczenia w walce o odrodzenie Polski.

Podkreślić należy fakt, że wszyscy katoliccy radni głosowali solidarnie prócz jednego, który z jakichś względów z posiedzenia rady wyszedł. **O.**

# Sport

**PRZEGRANA HOKEISTÓW CRACOVII.**

W niedzielę w południe na torze Cracovii rozegrany został mecz hokejowy Cracovia—Legja. Mecz wygrała Legja 3:0 (1:0, 0:0 2:0).

**PIERWSZY BIEG NARCIARSKI** z udziałem olimpijczyków rozegrany został wczoraj w Zakopanem. Trasa wynosiła 13 klm. Do biegu stanęło ogółem 21 zawodników. Bieg wygrał Karpiel Stan. (grupa olimpijska) w czasie 43:50, 2) Marjan Orlewicz (olimpijczyk) — 44:22, 3) Marusarz Andrzej (olimpijczyk) — 44:45.

# Kino.

## Z kin krakowskich.

**KINO WANDA: „Melodja wielkiego miasta“.** Najrozmaitsze i pomysłowe „sztuczki“ amerykańskie, humor, muzyka, a przedewszystkiem taniec, który swą oryginalnością i niespotykanem wprost wyczuciem taktu wywołuje szczery podziw — oto, co zyskało filmowi rozgłos i powodzenie.

Na tle bogatej wystawy i efektownych scen rewjowych przesuwa się przed oczami widza dowcipnie wpleciona w całość akcja. Bob Gordon, dyrektor największego teatru rewjowego w N. Jorku, spotyka Irenę Forster. towarzyszkę młodzieńczych zabaw. Korzystając ze znajomości z Gordonem, którego kocha oddawna, pragnie Irena za wszelką cenę zdobyć rozgłos dzięki swym niepospolitym zdolnościom tanecznym, a równocześnie odzyskać utraconą miłość Boba. Dopięła wkońcu celu. Zanim jednak następuje rozwiązanie akcji i dobrze pomyślany happyend jesteśmy świadkami przeróżnych komicznych sytuacyj i perypetyj. przez jakie biegnie właściwy wątek treściowy.

Odpowiedni dobór artystów, rozmach i szczęśliwe pomysły reżysera porywają z miejsca i zdobywają dla obrazu uznanie.

**„BURZA NAD ŚWIATEM“.** Dobrze się stało, że w chwili. gdy znowu w świecie wezbrała fala zbrojeń i przygotowań do nowej wojny, pojawia się film, przedstawiający straszliwą klęskę wojny światowej, której skutki dziś odczuwamy i odczuwać będziemy przez długie lata. Film ten pod tytułem „Burza nad światem“ rozpoczęło wyświetlać od soboty 25 bm. kino „Apollo“. Ma on pierwszorzędną wartość dzięki temu, iż nie jest on tylko fantazją, ale dokumentem, składa się bowiem z filmów wykonanych w czasie, gdy rozgrywała się katastrofa, która pochłonęła miljonowe ludzkie hekatomby. Jakkolwiek — jak zaznaczyliśmy — film wykonany jest z różnych części i nie przedstawia się zwarcie, mimo to ogląda się go z zapartym tchem. Rzecz charakterystyczna, że gdy po wielu momentach przedstawiających ciężkie zmagania się z wrogiem nie znającym pardonu, ukazuje się na ekranie postać Focha. uosobienie zwycięstwa dobrej sprawy. widzowie przyjmują jego postać z entuzjazmem. Niezwykłe powodzenie jakiem się cieszył ten film wszędzie. gdzie był wyświetlany, towarzyszyć mu będzie niewątpliwie nadal jako niezmiernie ciekawej ilustracji historycznej tragicznych kart w historji ludzkości.

**P. Z.**



# W przegrzanym kotle Dalekiego Wschodu

**Pekin, (PAT.)** Delegat rządu **nankińskiego** przy władzach mongolskich. **został zamordowany** w czasie przejazdu autobusem. który **powracał do Kałganu po odbyciu konferencji z księciem Teh.** Morderstwo dokonane przez **nieznanych** sprawców wywołało wielkie wrażenie wśród Mongołów ze względu na popularność zabitego. Koła chińskie **nie mają żadnych wątpliwości,** iż morderstwo ma charakter polityczny.

**Tokio, (PAT.)** Dzienniki wyrażają przypuszczenie, iż władze wojskowe i członkowie **misji japońskiej w Chinach,** zbiorą się razem, celem zastanowienia się nad konkretnemi **zarządzeniami, celem zlikwidowania ruchu antyjapońskiego** na terenie Chin. Na konferencji omawiana będzie również sprawa **wspólnej organizacji chińsko-japońskiej** przeciwko pogróżkom komunistycznym oraz **dla obrony granic mongolsko-mandżurskich.** Rezultatem konferencji może być doniosły zwrot w dotychczasowych stosunkach chińsko-japońskich.

### NOWE ŻĄDANIA MANDŻURSKO - JAPOŃSKIE.

**Tokio, (PAT.)** Dzienniki zamieszczają wiadomość z **Hsin-King,** iż rząd Mandżukuo wystosować ma jednocześnie do rządów **Mongolji Zewnętrznej i ZSRR noty z żądaniem,** aby oddziały rosyjsko-mongolski zgromadzone na granicy mandżursko-mongolskiej **zostały stamtąd wycofane.** W przeciwnym razie **rząd Mandżukuo** będzie uważał, **że ZSRR i Mongolja ponosić będą całkowitą odpowiedzialność** za wypadki, mogące wyniknąć z faktu bliskości tych oddziałów.

Z drugiej strony **armja kwantuńska jest jakoby zdecydowana poczynić zarządzenia,** których niezbędność jest uzasadniona postępującem zbliżeniem sowiecko-mongolskiem.

## Zagrożone misje wyjeżdżają.

**Szanghaj, (PAT.)** Wskutek posuwania się **oddziałów komunistycznych pod dowództwem bandyty chińskiego Ho-Lunga** w kierunku **Kuei-Czang,** stolicy prowincji **Kuei-Czu,** misjonarze zagraniczni **opuścili swe posterunki we wschodniej części Kuei-Czu** i przenieśli się do miast, położonych na zachodzie tej prowincji. **Wojska rządowe toczą zaciekłe walki z komunistami.** Według pogłosek, posuwanie się komunistów naprzód **zostało wstrzymane,** dzięki nadejściu posiłków dla wojsk rządowych z prowincji Kvang-Si.



# Radjo.

**DAWID OJSTRACH PRZED MIKROFONEM.** W sezonie ubiegłym odbył się w Warszawie Światowy Konkurs Imienia Wieniawskiego, na którym jedną z pierwszych nagród otrzymał doskonały skrzypek sowiecki Dawid Ojstrach. Artysta wystąpi obecnie dnia 27 bm. przed mikrofonem polskim, jako solista poniedziałkowego koncertu symfonicznego o godzinie 21. Odegra on koncert skrzypcowy Czajkowskiego. W części symfonicznej koncertu orkiestra pod dyrekcją Grzegorza Fitelberga wykona uwerturę do opery Webera „Abu-Hassan“ oraz interesujący utwór czołowego kompozytora współczesnych Węgier, Zoltana Kodaly'ego „Letni wieczór“. Będzie to pierwsze wykonanie tej kompozycji w Polskiem Radjo.

**O PRZESZKOLENIU GOSPODARCZEM KOBIET PRZEZ RADJO.** Gospodarstwo domowe jest najbardziej rozpowszechnionym terenem pracy kobiecej. Ale praca ta wymaga wielu umiejętności. które trzeba zdobyć, a wobec braku powszechnego szkolenia trzeba potrzebne wiadomości zdobywać dokształcaniem. Służą do tego książki i czasopisma fachowe. Przeszkolenie gospodarcze prowadzi organizacja Związku Gospodyń. Instytut Gospodarstwa Domowego, Kursy i wykłady. Polskie Radjo również prowadzi stale akcję dokształcenia gospodyń domu nadając stale pogadanki i odczyty z tej dziedziny. W dniu 27. I. o godz. 17.00 nadany będzie odczyt p. J. Romanowej „Przeszkolenie gospodarcze kobiet“.

**„EUREKA“ — SKECZ RADJOWY.** Ciało zanurzone w płynie traci pozornie tyle na wadze. ile wynosi ciężar wypchniętego przez nie płynu. — To prastare odkrycie Archimedesa jest tematem dowcipnego skeczu, w którym starzy Grecy przemawiają i zachowują się, jak współcześni Amerykanie. W dniu 27. I. o godz. 16.45 wysłuchawszy skeczu radjowego „Eureka“ dowiedzą się wszyscy jak się to działo i co z tego wynikło.

-o-o-o-

## Programy stacyj radjowych.

**WTOREK, DNIA 28-go STYCZNIA 1936.**

**Program ogólny.** Godz. 6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“; 6.33 Pobudka do gimnastyki; 6.34 Gimnastyka; 7.20 Dziennik poranny; 11.57: Sygnał czasu; 12 Hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie; 12.03 Dziennik południowy; 12.15: Audycja dla szkół; 12.30 Koncert 13.25 Chwilka gospodarstwa domowego; 13.30 Z rynku pracy; 15.15 Wiadomości o eksporcie polskim; 16 Skrzynka PKO; 16.15 Muzyka lekka; 16.45 Cała Polska śpiewa; 17 Odczyt; 17.15 Muzyka lekka; 17.50: Skrzynka językowa; 18 Koncert kameralny; 19.40 Wiadomości sportowe; 19.50 Pogadanka aktualna; 20 Koncert symfoniczny; W przerwie o godz. 20.50 Dziennik wieczorny oraz Obrazki z Polski współczesnej; 22.30 Odczyt dla lekarzy; 23 Wiadomości meteorologiczne; 23.05 Muzyka taneczna.

**Kraków.** (293.5 m). Godz. 6.50 i 7.30 Płyty; 7,50 Program na dzień bieżący; 7.55 Parę informacyj; 13.30 Koncert z płyt; 15.20 Przegląd giełdowy; g. 15.30 Recital fortepianowy; 18.30 Szkic literacki; 18.45 Płyty; 19 Odczyt; 19.10 Program na dzień następny; 19.20 Koncert reklamowy; 19.35 Wiadomości sportowe lokalne; 22.45 Odczyt.

**Warszawa.** (1339.3 m). Godz. 6.50 i 7.30 Płyty; 7.50 Program na dzień bieżący; 7.55 Parę informacyj; 15.20 Przegląd giełdowy; 16.15 Płyty; 18.30: Szkic literacki; 18.45 Program na dzień następny; 18.55 Pogadanka weterynaryjna; 19.05 Koncert reklamowy; 19.35 Wiadomości sportowe lokalne; 22.45 Odczyt w języku angielskim.

**Lwów.** (377.4 m). Godz. 13.35 i 15.20 Płyty; 18.30 Skrzynka techniczna; 18.40 Silva rerum; g. 18.45 Recital fortepianowy; 19 Odczyt; 19.35 Wiadomości sportowe lokalne; 22.48 Minuty literackie — „Bandyci“.

**Katowice.** (395.8 m). Godz. 15.20 Wiadomości giełdowe; 15.22 Wiadomości bieżące; 15.25 Życie artystyczne i kulturalne Śląska; 18.30 Odczyt; 19 Feljeton sportowo-turystyczny; 19.20 Przegląd prasy; 22.45 Pogadanka.







J. F. PREUSSNER. 21

# Mr. Dick.

Powieść.

Snyder założył ręce na plecach i zaczął chodzić po pokoju. Waltham przyglądał mu się z pod oka. Czy przypadkiem podinspektorowi nie poprzestawiały się klepki w głowie?

— Do licha! — zaklął Snyder — jeden skacze przez okno i umiera jak zwyczajny idjota, a drugi wyjeżdża sobie, jakby nigdy nic. Człowiek ma ochotę tylko kląć!

— To też klniesz — zaśmiał się dobrodusznie komisarz — zamiast krzyczeć, lepiej zredaguj komunikat do dzienników. No idź...

Komunikat ten dopiero nazajutrz przeczytał Mr. Wisby. Jeżeli miał jeszcze jakie wątpliwości, to uleciały one ostatecznie. Z rozjaśnioną twarzą poszedł na śniadanie.

— Źle wyglądasz Con — skonstatował po przywitaniu się. — Czy aby nie jesteś chora?

Miss poruszyła brwiami. Wolałaby, by nie interesował się tak dalece jej osobą.

— Jestem rad, że wyjeżdżamy — ciągnął niezrażony milczeniem dziewczyny Wisby — morskie powietrze dobrze nam zrobi. Co robi ojciec?

— Je śniadanie u siebie. Pewnie przygotowuje się do drogi. Biedaczysko ma dość tej włóczęgi. Chce być nareszcie w domu — odrazu pożałowała swych słów.

Wisby nie omieszkał nawiązać rozmowy.

— Ja także tęsknię do domu. Byłbym szczęśliwy, gdybyś... ach, rozlałaś kawę!

— A jakże... Rozlałam — odparła cokolwiek zapalczywie. — Dlatego też pójdę się przebrać. Nie, nie czekaj na mnie. Dokończę śniadanie sam.

Mr. Wisby przeprowadził zdumionym wzrokiem dziewczynę. Później zachmurzył się. A jej co się znów stało?

Mr. Shannon spożywał śniadanie z apetytem. Na widok córki przestał na chwilę przeżuwać grzanki.

— Pewnie pokłóciłaś się z Bazylim? — zagadnął. — Muszę przyznać, że robisz to z niezaprzeczonym talentem. I cóż on na to?

— Zamówił jeszcze jedną porcję jam'u — odparła cierpko. — Co ojciec czyta?

— „Chronicle“. Okazuje się jednak, że policja nie popełniła żadnej omyłki z Mr. Dickiem. Rozpoznano go ponad wszelką wątpliwość. Mr. Snyder, którego zapewne pamiętasz udzielił reporterowi obszernego wywiadu na ten temat. O, sprawiedliwość zawsze zwycięża. To fakt!

Mr. Shannon zagryzł sentencję grzanką i dopiero, gdy ją skonsumował poszukał wzrokiem córki. Ale pokój był pusty. Nawet nie zauważył, kiedy go opuściła.

— Hallo, Con! Jesteś tam? — zawołał przez drzwi. Zajrzał do pokoju córki, aby się przekonać, że przygotowuje się do wyjścia.

— Gdzież to idziesz? — zapytał zgryźliwie. — Sama?

— Idę z Bazylim — odparła — wrócę za godzinę. Pa...

— Pa... Ale nie zapomnij, że dzisiaj wyjeżdżamy — zawołał za nią. — Poleciała. I to z kim? Z Bazylim — mruczał do siebie. — Ha, zdaje się wszystko jest możliwe na tym najlepszym ze światów. Kłócą się, to znów przepraszają. Licho wie, czy nie dlatego się kłócą, aby się przepraszać. Ot...

Mr. Shannon machnął ręką i zabrał się do przerwanego śniadania. Jak to było w jego zwyczaju, przy śniadaniu przeglądał dzienniki. Później nie miał czasu i ochoty. Przypadkowo zawadził wzrokiem o zamieszczoną na końcu cedułkę giełdową i w jednej chwili stracił cały apetyt. W dziale akcyj przemysłowych znajdowała się rubryka poświęcona fabryce automobili „Achill“. Jeszcze wczoraj płacono za odcinek akcyj 32¼. Przez noc akcjonarjusze doszli do przekonania, że lepiej stracić ów dodatkowy ułamek, gdyż figurował kurs tylko 32, przy braku odbiorców. co było lojalnie zaznaczone.

Mr. Shannon odsunął gazetę. Przypomniał sobie czas, kiedy akcyj „Achill“ nie było można dostać na giełdzie, kiedy orjentacyjny kurs wynosił 150 dolarów za 100 dolarowy nominał. Wiele rzeczy od tego czasu zmieniło się. „Achille“ przegrywały notorycznie. Jako wozy luksusowe nie miały prawa przegrywać. Później Mr. Shannon zaplątał się w masową produkcję i to go dobiło. Musiał sięgać coraz częściej po książeczkę czekową. Wreszcie konta opróżniły się. Banki, jak zmówione odmówiły kredytu. W tym momencie poznał Wisby'ego. Pomógł bez większych starań. Ale nic już nie mogło przywrócić zachwianej równowagi. Kryzys, jaki zaczał szaleć na całym świecie, kryzys konsumcji przekreślał nadzieję na odbudowę zaufania w niezwyciężoność „Achillów“. Nie można przekonywać, jeśli nikt nie chce kupić. Bardzo prędko z 150 punktów „Achille“ zniżyły się poniżej nominału. Czy proces ten mógł ustać?

Mr. Shannon, uczciwie rzecz biorąc, nie widział przed sobą wyjścia. Kresem kłopotów byłby ślub między Connaught a Bazylim. Connaught, jak to zwykle z młodemi dziewczętami bywa, czekała na wielką miłość. Taką miłość, którą powinno się umieścić w cudzysłowie, a po zużyciu, oprawić w ramki. Czy słowo „m i ł o ś ć“ nie brzmi cudacznie?

# Rzeczy ciekawe.

## 1000 ludzi ginie co roku w Polsce

### SKUTKIEM WYPADKÓW PRZY PRACY.

Spowodu wypadków przy pracy **ginie rocznie w Polsce około 1000 ludzi**, a ciężko pokaleczonych, z których znaczna część jest wyrzucona poza nawias normalnej pracy produkcyjnej jest **około 20.000 osób**, a ponadto jeszcze dziesiątki tysięcy ludzi lżej rannych, którzy zwiększają ogromnie liczbę pacjentów ubezpieczalni, a więc wydatki na lekarstwa, opatrunki, wizyty lekarskie itp.

Przemysł płaci na ubezpieczenia od wypadków około 40—50 milj. rocznie. Składki muszą starczyć na wypłatę rent inwalidzkich, które wynoszą w okresie normalnej konjunktury gospodarczej, a więc i normalnej produkcji ludzi niezdolnych do pracy, od 50 do 60 miljonów rocznie. Ponadto część składek na ubezpieczenie chorobowe pochłania pierwsze leczenie osób poranionych podczas pracy, co wynosi rocznie od 30 do 40 milj. zł. Razem około 100 miljonów złotych rocznie ze składek na ubezpieczenie wypadkowe i chorobowe idzie na niesienie pomocy ludziom poszkodowanym przy pracy.

Nie koniec na tem. **Zostaje zmarnowana zdolność produkcyjna ludzi pozabijanych i poranionych.** Można przyjąć w drodze obliczenia szacunkowego, że straty z tego tytułu wynoszą około **70—80 milj. rocznie.** — Prócz tego jeszcze, przemysł ponosi bezpośrednie straty, jak zniszczenie materjałów, spowodu wypadków, narzędzi, zmarnowanie czasu itp.

**Łącznie wszystkie straty można oszacować na 200 do 250 milj. rocznie.**

—ooo—

## Walka z wypadkami na kolejach.

Z ostatnio dokonywanych zestawień wynika, iż **koleje szwajcarskie i austrjackie należą do najbardziej bezpiecznych.** W latach 1926—1930 na kolejach austrjackich, zostało zabitych bez własnej winy tylko 6 osób na ogólną liczbę 571 miljonów podróżnych, czyli jedna osoba na 100 miljonów podróżnych.

Z zestawień statystycznych kilku państw środkowoeuropejskich wynika, że na 10 miljonów „osobo-kilometrów“ uległo wypadkom w latach 1929—1932:

| na kolejach: | podróżnych: |
|---|---|
| szwajcarskich | 0.16 |
| austrjackich | 0.19 |
| niemieckich | 0.20 |
| węgierskich | 0.20 |
| jugosłowiańskich | 0.36 |
| włoskich | 0.48 |
| czechosłowackich | 0.68 |

Poważne zmniejszenie się ilości wypadków na kolejach szwajcarskich i austrjackich przypisać należy planowej z niemi walce. Myślą przewodnią prowadzonej walki jest nietylko ochrona podróżnych, lecz także chęć zmniejszenia strat materjalnych naskutek wypadków na kolejach.

Celem usprawnienia akcji bezpieczeństwa na kolejach utworzono w tych państwach specjalną służbę bezpieczeństwa, składającą się z inżynierów, techników i doświadczonych pracowników. Służba bezpieczeństwa poucza pracowników kolejowych, jak należy wystrzegać się wypadków, kontroluje stan urządzeń sygnalizacyjnych, organizuje drużyny ratownicze itp.

Jak widzimy z przytoczonego zestawienia, walka z wypadkami na kolejach w tych państwach dała poważne wyniki.

—ooOoo—

## W czyich rękach są światowe źródła nafty.

Nafta była na długo jeszcze przed wybuchem wojny abisyńsko-włoskiej przedmiotem powszechnego zainteresowania zarówno od strony polityki jak i gospodarki. W czasie wojny 1914/18 nafta zadecydowała bodaj o zwycięstwie Aljantów. Dzisiaj tembardziej zależy wynik każdej ewentualnej wojny od posiadania wystarczających źródeł płynnego paliwa przez strony wojujące. Floty wojenne, awjacja, broń zmotoryzowana — wszystko to, nie wyłączając środków komunikacyjnych, może się stać kupą bezużytecznego martwego żelastwa, jeśli nie starczy nafty.

Nafta znajduje się wszędzie, na wszystkich kontynentach: w Europie występuje **na obszarach polskich i rumuńskich Karpat, w Alzacji i w Turyngji.** Azja posiada bogate źródła na **Kaukazie, w Persji, Iraku,** okręgu **Kaspijskim, na wyspach brytyjskich i holenderskich, w Mandżurji;** olbrzymie rezerwy nafty posiada Ameryka północna i południowa **(Meksyk, U. S. A., Wenezuela, Kolumbja, Peru, Boliwja, Argentyna).**

W czyich rękach znajdują się niezmierzone skarby, kto wykonywa kontrolę nad produkcją i sprzedażą nafty? Główną rolę w tym kierunku odgrywają trzej ludzie: **John D. Rockefeller,** założyciel trustu naftowego Standard Oil Cy, **Henryk Deterding,** dyktator Royal Shell Cy, wreszcie komisarz ludowy **Grinko,** reprezentujący produkcję nafty rosyjskiej. Anglja panuje nad okręgami naftowemi w **Persji** i **Indjach,** wykonywa kontrolę **nad znaczną częścią** kopalń w Kanadzie, Wenezueli i Iraku, posiada udziały i wpływy w przedsiębiorstwach rumuńskich, zachodnio-rosyjskich, w Ekwadorze. Stany Zjednoczone **eksploatują własne źródła,** których produkcja obejmuje prawie jedną czwartą światowej produkcji nafty, trzymają w swych rękach 100 proc **nafty** kolumbijskiej, 80 proc. peruwiańskiej, 70 proc. meksykańskiej, 50 proc. kanadyjskiej i wenezuelskiej. Wreszcie Rosja ze swoją produkcją zajmuje trzecie miejsce w rzędzie wielkich producentów nafty, której posiada 13.5 proc. w stosunku do rezerw światowych.

**Największym producentem, a zarazem konsumentem nafty są Stany Zjednoczone;** ich produkcja obejmuje 65 do 70 proc. rocznego wydobycia nafty na całym świecie, konsumują zaś one prawie 80 proc. wobec maksymalnej motoryzacji kraju.

Podział nafty między **państwa nie jest** zakończonym jeszcze **procesem i może się stać** źródłem wojen. Na arenę wystąpiły bowiem nowe państwa, jak **Japonja,** która w swym rozwoju przemysłowym dąży do zaanektowania większych obszarów bogatych w naftę, dalej **Niemcy,** które ze względów militarnych szukają zabezpieczenia sobie z tej strony źródeł surowca, wkońcu **Włochy,** które narazie, wobec wojny, jaką prowadzą, zdobyły dla siebie ogromne rezerwy nafty w ilości trzech miljonów tonn, zakupionych w U. S. A. i wszędzie, gdzie się dało.

## Poraz pierwszy od 400 lat

### kawaler na tronie angielskim

Prawo dziedziczności tronu w Anglji różni się zasadniczo od praw dziedziczności w innych krajach. Podczas, gdy większość monarchji w Europie rządzi się w sprawach następstwa frankońskiem prawem państwowem, które wyklucza linję żeńską od praw dziedziczności tronu, w Anglji rzecz ma się odmiennie. W chwili śmierci monarchy, koronę dziedziczy wpierw najstarszy syn panującego. Gdyby ten umarł jeszcze za życia panującego, prawo dziedziczności przechodzi na dzieci. Gdyby najstarszy syn nie miał dzieci, przechodzi prawo następstwa na drugiego syna i jego potomstwo. Gdyby drugi syn wcześniej umarł, względnie nie miał potomstwa prawa przechodzą na trzecie itd. Kobiety, jak już nadmieniliśmy, nie są wyłączone od prawa dziedziczenia, lecz istnieje tylko zastrzeżenie co do kolejności. Mogą odziedziczyć koronę tylko wówczas, gdy niema linji męskiej, a jest tylko żeńska. Gdy natomiast jest i męska i żeńska, to mimo, że siostra może być starsza, pierwszeństwo ma brat. Tak ma się rzecz obecnie, że księżna Royal, licząca 38 lat, ustępuje miejsca swoim młodszym braciom — księciu Kentu (32 lata) i Gloucester (35).

Obecnie przedstawia się porządek dziedziczności następująco: — 1. Książe Walji, 41 lat. 2. jego brat, książe Yorku, 39 lat. 3. jego córka, księżniczka Elżbieta 9 lat. 4. księżna Margareta Roza, 5 lat. 5. książe Gloucester, 35 lat. 6. książe Kentu, 32 lata. 7. jego syn, książe Edward, 3 miesiące. 8. księżna Royal 38 lat. 9. jej syn, lord Lascalles, 12 lat.

Gdyby książe Walji zrzekł się korony — to dziedziczność przejdzie na dom książąt Yorku, a mianowicie na księcia Yorku, a stępnie na jego córkę, księżniczkę Elżbietę. —

Książe Walji wstąpił na tron, jako kawaler. W ten sposób poraz pierwszy od 400 lat — na tronie angielskim zasiadł znowu kawaler. Ostatnio panował od 1547 do 1553 na tronie angielskim „nieżonaty“, król Edward VI, lecz był on młodym chłopcem, jeszcze w chwili wstąpienia na tron, a zatem nic dziwnego, że był kawalerem.

### Polityczne kobiety Angiji.

(—) Przeprowadzone przed dwoma miesiącami wybory do angielskiej Izby Gmin prócz innych interesujących zmian wprowadziły **pewną liczbę kobiet na fotele poselskie,** coprawda jednak mniej niż poprzednie. W miejsce 13 obrończyń ludu zasiada ich teraz mianowicie tylko 9, wszystkie one uchodzą jednak za osobistości wybitne, a odznaczają się także niezwykłą pracowitością. W ten sposób znalazła się tam spowrotem słynna **lady Astor,** pierwsza kobieta, która wogóle weszła do parlamentu angielskiego i to już przed 16 laty, z czego wynika, że ma niemałe doświadczenie polityczne. Obok niej zasiada tylko o 3 lata krócej posłująca **księżniczka Athol,** ostatnio nawet sekretarka komisji **oświatowej,** bardzo ceniona, jako znawca tego problemu. Chociaż należy do grupy konserwatywnej oświadczyła się **za całkowitą wolnością Indyj.** Mandat **uniwersytecki piastuje Miss Eleanor Rathone,** której specjalnością jest ustawodawstwo dotyczące **małoletnich,** gdy natomiast małżonka **Lloyda George'a** specjalizuje się w sprawach **mieszkaniowych.** Jej przyjaciółką jest posłanka **Miss Thelma Cazalet,** specjalistka do spraw **rozbrojenia** i Ligi Narodów. Po ciężkiej walce zdobyła mandat **panna Tate,** która w poprzednim parlamencie odniosła wielki sukces **w obronie pewnej Niemki,** którą hitlerowcy, jako zakładnika za męża, który zdołał zbiec, **umieścili w obozie koncentracyjnym.** Obrońcą górników jest **Irena Wurd,** członkiem delegacji do Genewy jest posłanka **Horgsbrugh.** Po czterech latach odzyskała teraz mandat także **Ellen Willeinson** uważana podobnie, jak p. Tate za wybitną piękność.

### Zakaz tańców — zamiast więzienia.

Niebywały wyrok wydał sąd w miejscowości Aldershot w Anglji. Oskarżoną była młoda 18-letnia dziewczyna, która ze sklepu skradła suknię wieczorową. Przed sądem dziewczyna tłumaczyła się, że miała wielką chęć pójść na zabawę taneczną. Nie mogła tego uczynić, ponieważ nie miała odpowiedniej sukni wieczowej. Udała się więc do jednego z największych sklepów z postanowieniem zdobycia za wszelką cenę odpowiedniej sukienki. Gdy zdawało się jej, że nadszedł moment ułatwiający kradzież sukni, została schwytana na gorącym uczynku. Odprowadzono ją na policje. Zamiast na zabawie znalazła się w więzieniu. Sąd po przesłuchaniu, wydał wyrok, zabraniający przestępczyni przez rok tańczyć, aby ją odzwyczaić od złych nałogów.

### Będzie można polować gazami.

**Nowy Jork.** Znany badacz amerykański Dr. Wolfgang wynalazł karabin, który wyrzuca naboje gazowe. Naboje te są tak silne, że mogą ściśle oznaczoną przestrzeń puszczy całkowicie zatruć, a temsamem wszystkie zwierzęta znajdujące się w tym rejonie na jakiś czas obezwładnić. Działanie gazu ma trwać od 2 do 3 godzin. Zwierzęta żadnej szkody na zdrowiu nie ponoszą. Przeprowadzone próby w jednym z ogrodów zoologicznych miały dać dobre rezultaty. Obecnie Dr. Wolfgang miał się udać do jednej z wielu niezbadanych jeszcze puszcz w Brazylji, gdzie zamierza wypróbować skuteczność swego wynalazku, lecz jedynie w celach naukowych.

### Najstarsza sprzedawczyni gazet na świecie.

Z Londynu donoszą: W miasteczku Bitterne w pobliżu Southampton żyje najstarsza sprzedawczyni gazet na świecie. Jest nią — Miss Marta Godwin. W tym roku obchodziła uroczystość 99-lecia swoich urodzin. Dzień w dzień bez względu na pogodę zjawia się na swoim posterunku od 85 lat. Dziennikarzom, którzy licznie na tak niezwykłą uroczystość przybyli, oświadczyła: „Mam nadzieję, że już wkrótce będę mogła opuścić ten mój posterunek. W moim wieku odczuwa się czasem potrzebę małego wypoczynku.“

### Jak sobie poradził nieczytany autor?

(—) Historja jest oczywiście amerykańska, chociaż podstęp ten jest właściwie **dosyć stary** i pojawił się — jak się zdaje najpierw w Europie.

Donoszą mianowicie z Nowego Jorku, że w kilku tamtejszych pismach codziennych pojawił się niedawno temu rzucający się w oczy następujący anons matrymonjalny:

**„Młody człowiek na kierującem stanowisku, sportowiec, poszukuje towarzyszki życia, którąby posiadała wszystkie cechy Oliwji, bohaterki powieści „Dom marzeń“ Lionela Cordsa. Może być bez majątku“.**

Następstwem tego ogłoszenia było oczywiście masowe zgłaszanie się młodych kobiet w **księgarniach** i bibljotetach publicznych Ameryki **z żądaniem wspomnianej książki,** której nakładca otrzymując coraz liczniejsze zamówienia nie mógł wyjść z podziwu, za sentymentalne to i właściwie **nieudolne** dzieło zapłacił bowiem autorowi w drodze łaski marną kwotę 50-ciu dolarów, bez wiary, że mu się wrócą.

Sprawa byłaby się niewinnie skończyła, a właściwie z niemałą korzyścią dla nakładcy i **autora,** którzy już zdołali sprzedać kilka tysięcy ogzemplarzy wspomnianej książki gdyby nie... **kobieta.** Nowojorski Związek autorów otrzymał mianowicie pismo pewnej osóbki, podającej się za sekretarkę autora, która utraciwszy posadę wyśpiewała teraz całą tajemnicę, a mianowicie, że **autorem anonsu jest sam Lionel Cords.** Surowe ustawy emerykańskie spowodowały rewizję u niego, a ta wykazała dotąd 32.000 odpowiedzi. Autor broni się twierdzeniem, iż **istotnie poszukuje żony o zaletach swej bohaterki.** Narazie reklama robi swoje a wiadomość, że autor stanie przed sądem jest właściwie dla niego nową reklamą.

—ooo—

### Jak się konkuruje?

(—) Londyński **„Evening Standard“** podaje: Nowy angielski statek-olbrzym **„Królowa Marja“** jest jeszcze w budowie, **ale już** dzisiaj rozpoczęła się jego walka **z francuską „Normandją“ o t. zw. „Błękitną wstęgę oceanu“.** Dla reklamy francuska linja okrętowa, będąca właścicielką „Normandji“ celem pozyskania pasażerów, prócz innych środków reklamy w swem oknie wystawowem w Nowym Jorku umieściła jego model gipsowy, odtwarzający także jej wspaniałe urządzenia a pośrednio także rozmiary. — W odpowiedzi na to przedstawicielstwo angielskiej linji budującej **„Królowę Marję“** swoją witrynę opróżniła i umieściło tylko naostępujący napis: Bardzo nam przykro, ale **nasze okno wystawowe jest zamałe, aby** pomieścić model „Królowej Marji“ taki, któryby odpowiadał jej wielkości i wspaniałości.

—o-o-o—

## Talizman przynoszący nieszczęście.

Wiara w talizmany przynoszące szczęście, jest szeroko rozpowszechniona szczególnie wśród narodów stojących na prymitywnym stopniu rozwoju kulturalnego. Szczególnie pojemnym na wszelkiego rodzaju maskoty i talizmany stał się **rynek afrykański.** Murzyni noszą talizmany chroniące od chorób, uroków, nieszczęść, zapewniające długie życie, dobrobyt, szczęście w miłości, grze i t. d.

Na sprzedaży talizmanów wzbogacił się niejeden kupiec europejski. W Tuluzie np. powstała przed 25 laty **specjalna wytwórnia talizmanów, założona przez Ch. Bertranda,** który bawił dłuższy czas w Afryce, poznał zwyczaje murzynów i ich upodobanie do gromadzenia talizmanów. Przez 25 lat interes p. Bertrand prosperował bez zarzutu. Liczna klientela murzyńska, która nabywała talizmany, płacąc za nie ceny **od 5-ciu do 200 franków,** była zadowoloną.

Pierwszą reklamację otrzymał p. Bertrand w tych dniach od dwóch murzynów, zamieszkałych w Kongo Centralnem. Murzyni, dwaj bracia nabyli za cenę 15 franków talizman, który według katalogu p. Bertranda nosił nazwę **„nieustające źródło powodzenia“.** Dziwnym trafem po otrzymaniu talizmanu braciom, których życie układało się dotychczas spokojnie, zaczęło się wyraźnie niepowodzić. Winien był oczywiście kupiec, który najwidoczniej sprzedał im niewłaściwy talizman.

Murzyni udali się ze skargą do miejscowych władz kolonjalnych, które poradziły im zwrócić się do kupca o wymianę talizmanu. Fabrykant z Tuluzy chętnie uczynił zadość żądaniu murzynów. Nowy talizman okazał się jednak jeszcze gorszym od poprzedniego. Wśród murzynów powstała wersja, że talizmany sprzedawane przez białych przynoszą nieszczęście. W niektórych miejscowościach dochodziło nawet do objawów wyraźnego buntu przeciwko białym. „Poszkodowani“ murzyni wnieśli do władz sądowych we Francji skargę przeciwko Bertrandowi. Będzie to jedna z najoryginalniejszych spraw, jakie kiedykolwiek rozpatrywał sąd francuski.

Wydawca za „Głos Narodu“. Ska z ogr. odpow. K. Holeksa. Redaktor odpowiedz. Dr Józef Warchałowski. Drukarnia „Głosu Narodu“ pod zarz. R. Ferka.